

"Затверджую"

Директор Інституту зоології
ім. І. І. Шмальгаузену НАН України

д.б.н., проф. Віталій Харченко

2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Шух Анастасії Євгенівни тему «Популяції інвазивних чужорідних видів риб водойм України: особливості вікової структури, темпів росту та плодючості», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 - Біологія.

ВИТЯГ

з протоколу № 4 розширеного засідання відділу фауни та систематики
хребетних 16 червня 2026 року

Присутні:

Головуючий на засіданні - д.б.н., доцент, зав. лаб. Андрющенко Ю. О.

Відділ фауни та систематики хребетних: зав. від., к. б. н. Куцоконь Ю. К., с. н. с., к. б. н. Полуда А. М., с. н. с., к. б. н. Гаврись Г. Г., с. н. с., д. б. н. Андрющенко Ю. О., с. н. с., к. б. н. Черничко Р. М., м. н. с., Фесенко Г. В., м. н. с. Дядічева О. А., к. б. н., м. н. с. В. М. Тищенко, к. б. н., пр. н. с. Смаголь В. М., к. б. н., н. с. Маркова А. О., м. н. с., доктор філософії Дупак В. С., асп., м. н. с. Шух А. Є.; відділ еволюційної морфології: зав. від., д. б. н. Дзеверін І. І., с. н. с., к. б. н. Гхазалі М. А.; відділ паразитології: директор, д. б. н. Харченко В. О., пр. н. с., д. б. н. Кузьмін Ю. І.; відділ еволюційно-генетичних основ систематики: зав. від., д. б. н. Межжерін С. В.; відділ моніторингу та охорони тваринного світу: к. б. н., н. с. Атамась Н. С.; відділ фауни та систематики безхребетних: зав. від., д. б. н., проф. В. В. Аністратенко; Інститут рибного господарства НААН України: зав. від., д. б. н. Бузевич І. Ю.; Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара: к. б. н., доцент Маренков О. М.; Київський національний університет імені Тараса Шевченка: к. б. н., доцент Подобайло А. В.

Порядок денний:

1. Презентація дисертаційної роботи молодшого наукового співробітника відділу фауни та систематики хребетних Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузену

НАН України Шух Анастасії Євгенівни на тему «Популяції інвазивних чужорідних видів риб водойм України: особливості вікової структури, темпів росту та плодючості» на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 Біологія. Науковий керівник - кандидат біологічних наук, завідувач відділу Куцоконь Юлія Костянтинівна.

Слухали:

1. Доповідь молодшого наукового співробітника відділу фауни та систематики хребетних Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузену НАН України Шух Анастасії Євгенівни на тему на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 Біологія. Тема дисертації та науковий керівник затверджені вченою радою Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузену НАН України, протокол № 1 від 2 лютого 2022 року, тема уточнена, протокол № 3 від 28 квітня 2026 року.

Здобувачка Шух Анастасія Євгенівна представила презентацію за основними положеннями дисертації «Популяції інвазивних чужорідних видів риб водойм України: особливості вікової структури, темпів росту та плодючості».

Запитання доповідачу поставили: д. б. н. Межжерін С. В. (2 запитання), к. б. н. Атамась Н. С. (4 запитання), Бузевич І. Ю. (2 запитання), Кузьмін Ю. І. (1 запитання), Подобайло А. В. (1 запитання). Шух А. Є. відповіла на поставлені запитання, які стосувалися використаних методів, обсягу матеріалу, висновків дисертаційної роботи та публікацій.

З рукописом дисертації ознайомилися: науковий керівник — к.б.н., зав. від. Куцоконь Ю. К.

Виступили:

1. Науковий керівник, кандидат біологічних наук Куцоконь Юлія Костянтинівна відзначила успішне завершення роботи над дисертацією та оцінила дисертантку як сумлінну, самостійну дослідницю.
2. Доктор біологічних наук Межжерін Сергій Віталійович позитивно оцінив роботу та доповідь, надав рекомендації щодо покращення доповіді.
3. Кандидат біологічних наук Подобайло Анатолій Віталійович рекомендував дисертаційну роботу до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії.
4. Доктор біологічних наук Аністратенко Віталій В'ячеславович вважає, що робота заслуговує бути представленою на захист.
5. Доктор біологічних наук Дзеверін Ігор Ігорович зауважив, що робота є комплексною і трудомісткою, та підтримав пропозицію щодо подання роботи до захисту.

Доктор біологічних наук Ю. О. Андрющенко запропонував шляхом відкритого голосування рекомендувати дисертаційну роботу Шух Анастасії Євгенівни на тему «Популяції інвазивних чужорідних видів риб водойм України: особливості вікової структури, темпів росту та плодючості» на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 Біологія.

Результати відкритого голосування

За те, щоб дисертаційну роботу Шух Анастасії Євгенівни на тему «Популяції інвазивних чужорідних видів риб водойм України: особливості вікової структури, темпів росту та плодючості» рекомендувати до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 Біологія, присутні проголосували: "За" – одноголосно, "Проти" – немає, "Утримались" – немає.

УХВАЛИЛИ

Рекомендувати дисертаційну роботу Шух Анастасії Євгенівни на тему «Популяції інвазивних чужорідних видів риб водойм України: особливості вікової структури, темпів росту та плодючості» до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 Біологія.

ВИСНОВОК:

Актуальність роботи. Проблема інвазивних чужорідних видів тварин є однією з найактуальніших у сучасній екології, оскільки вона безпосередньо пов'язана зі збереженням біорізноманіття, стабільністю екосистем і безпекою людського суспільства. Згідно з Конвенцією про біологічне різноманіття (КБР), інвазивні чужорідні види (ІЧВ) — це рослини, тварини або мікроорганізми, завезені в результаті діяльності людини — навмисно або випадково — за межі їхнього природного історичного ареалу, що створює загрозу для екосистем, середовищ існування або інших видів (Конвенція..., 1992). Вони є основною причиною втрати біорізноманіття, шкоди навколишньому середовищу та економічних збитків. Інвазивні прісноводні риби успішно натуралізуються і дають спалахи чисельності як у штучних, так і у природних водоймах і представляють загрозу для аборигенних видів риб. В умовах глобалізації сучасного світу, розвитку міжнародної торгівлі, транспорту і туризму швидкість поширення таких видів значно зростає, що робить проблему інвазій особливо масштабною (Meyerson and Mooney, 2007).

Вплив інвазивних чужорідних видів на аборигенні види є різноманітним. Одним із найважливіших його проявів є хижацтво та конкуренція за ресурси. Інвазивні чужорідні види часто мають переваги над аборигенними видами, які не мають еволюційно сформованих захисних реакцій від них, унаслідок чого

популяції аборигенних видів швидко скорочуються. Крім того, інвазивні види можуть витіснити представників місцевої фауни з їхніх екологічних ніш, конкуруючи за їжу, територію та місця розмноження. Іншим важливим аспектом є передача захворювань: інвазивні тварини нерідко виступають переносниками нових патогенів або є резервуарами інфекцій, що можуть поширюватися серед аборигенних видів і призводять до зменшення їхньої чисельності через відсутність стійкості до цих захворювань (Roy et al., 2023). Ще одним механізмом впливу є гібридизація з місцевими видами, яка призводить до генетичного «розмивання» популяцій і втрати унікальних генетичних характеристик (Rhymer and Simberloff 1996). Окрім цього, інвазивні тварини здатні змінювати фундаментальні екосистемні процеси, зокрема трофічні взаємозв'язки, кругообіг речовин і структуру середовища існування. Такі зміни можуть мати довготривалі наслідки і призводити до трансформації цілих екосистем (Ehrenfeld, 2010).

У нових середовищах існування у багатьох чужорідних видів відсутні природні вороги або інші обмежувальні фактори, такі як корм, простір чи конкуренція з іншими видами — всі ці умови можуть сприяти їхньому закріпленню та швидкому поширенню (Polce et al., 2023). Таким чином, чужорідні види можуть стати інвазивними, витіснити та спричинити зникнення місцевих видів, змінити місця існування, порушити структуру угруповань та вплинути на взаємозв'язки в харчовому ланцюзі й процеси в екосистемах. Крім того, багато чужорідних видів можуть бути переносниками хвороб, що посилює потенційну загрозу для місцевого біорізноманіття, здоров'я людей та економіки.

Існує висока ймовірність, що ще більше нових чужорідних видів буде переноситися зі своїх природних регіонів у нові райони внаслідок активізації переміщення товарів та людей. Зусилля повинні бути спрямовані на виявлення та контроль шляхів інтродукції, ліквідацію інвазивних видів на ранніх стадіях та припинення поширення видів, що були інтродуковані раніше. Відповідно, необхідно вживати скоординованих превентивних заходів та менеджменту для зменшення ймовірності нових інтродукцій та шкоди, яку вони можуть заподіяти. Стаття 8 Конвенції про біологічне різноманіття (Конвенція..., 1992) встановлює, що «Кожна Договірна Сторона, наскільки це можливо та доцільно: [...] запобігає впровадженню чужорідних видів, які загрожують екосистемам, місцям мешкання або видам, контролює або знищує такі чужорідні види». Питання щодо стійкості та масштабів цього тиску також розглядається в цілі АБЦ 9.

Відповідно до Глобального оціночного звіту щодо біорізноманіття та екосистемних послуг, підготовлений Міжурядовою науково-політичною платформою з питань біорізноманіття та екосистемних послуг (IPBES, 2019) ціль АБЦ 9 була досягнута лише частково. Зокрема, хоча пріоритетність ІЧВ була визнана задовільною, прогрес у досягненні інших елементів цілі, таких як

визначення пріоритетності шляхів проникнення та управління ними, а також контроль та викорінення видів, був визнаний недостатнім або обмеженим інформацією. Тому ІЧВ продовжують поширюватися у всьому світі та залишаються однією з головних загроз для біорізноманіття.

Шостий національний звіт про виконання Україною Конвенції ООН про охорону біологічного різноманіття (2018) визначає чебачка амурського, сонячного окуня звичайного та ротаня-головешку як найбільш небезпечні серед інвазивних чужорідних видів риб у водоймах України. Одним із завдань Конвенції про біологічне різноманіття є поводження з ІЧВ. З іншого боку, у Європейському Союзі (ЄС) також є Регламент ЄС № 1143/2014 (Regulation (EU) No 1143/2014) «про запобігання та управління введенням і поширенням інвазивних чужорідних видів», що зобов'язує Європейську комісію затверджувати та за необхідності оновлювати перелік інвазивних чужорідних видів, які становлять загрозу для ЄС. Список базується на оцінках ризиків, пов'язаних з інвазивними чужорідними видами, які включають документальні докази щодо здатності видів до освоєння нових ареалів та поширення. На рівні Європейського Союзу вживаються скоординовані заходи щодо інвазивних чужорідних видів, що входять до переліку. Крім того, Регламент щодо інвазивних чужорідних видів вимагає впровадження заходів з їхнього викорінення, якщо аналіз витрат і вигод не демонструє, що пов'язані з цим витрати є непропорційними до вигод; у такому випадку необхідно вжити заходів щодо локалізації. Для мінімізації впливу широко поширених інвазивних чужорідних видів на біорізноманіття, екосистемні послуги та, за необхідності, на здоров'я людей або економіку, також необхідні ефективні заходи менеджменту.

Враховуючи статус України як підписанта Конвенції про біологічне різноманіття, а також асоціацію з ЄС, необхідно впроваджувати заходи поводження з ІЧВ, які неможливі без знання біології цих видів, особливостей пристосувань в набутому ареалі. Разом з вивченням поширення чужорідних видів є надзвичайно актуальним встановлення особливостей біології цих видів, що дозволяють їм успішно вбудовуватись у нові умови. На сьогодні для України про більшість інвазивних видів риб плодючість, вік, темпи росту відомі лише описово. Однак, важливим є вивчення реальних значень строків нересту, плодючості, темпів росту, що дозволить в подальшому успішніше запобігати поширенню цих видів та здійснювати заходи щодо зменшення їхнього впливу на аборигенні угруповання.

Мета роботи – встановити популяційно-біологічні передумови успішної натуралізації чебачка амурського, ротаня-головешки і сонячного окуня звичайного у набутому ареалі в Україні та оцінити їхній інвазивний потенціал.

Відповідно до мети нами були поставлені такі **завдання**:

1. Охарактеризувати вікову та статеву структуру популяцій чебачка амурського, ротаня-головешки та сонячного окуня звичайного у модельних водоймах.

2. Встановити особливості темпів росту та характер залежності між довжиною та масою у досліджуваних видів.

3. Оцінити репродуктивні характеристики самиць — абсолютну та відносну плодючість, гонадо-соматичний індекс, ступінь зрілості гонад та різних порцій ікри.

4. Виявити відмінності популяційних характеристик чебачка амурського, ротаня-головешки та сонячного окуня звичайного у водоймах різного типу (природні водойми та рибогосподарські ставки) та у різних частинах набутого ареалу (наприкладі басейнів Дніпра, Дністра і Дунаю).

5. На основі отриманих даних оцінити особливості адаптаційних стратегій та інвазивний потенціал досліджуваних видів риб у водоймах України.

Методи дослідження. Стандартні методи збору матеріалу (польові дослідження), традиційна морфометрія, методи статистичного аналізу отриманих даних, методи дослідження віку та плодючості, методи геоінформаційного (ГІС) моделювання та візуалізації.

Наукова новизна отриманих результатів. Уперше: комплексно охарактеризовано вікову та статеву структуру популяцій трьох інвазивних чужорідних видів риб (чебачка амурського *Pseudorasbora parva*, ротаня-головешки *Perccottus glenii* та сонячного окуня звичайного *Lepomis gibbosus*) у обраних водоймах основних річкових басейнів України; встановлено вік і розміри настання статевої зрілості зазначених видів у водоймах України; виявлено залежність структури популяцій чебачка амурського від типу водойми: у природних водоймах переважають молодші вікові групи (0+, 1+), у рибогосподарських ставках – старші; на основі власних даних виконано порівняльний аналіз популяційних характеристик чебачка амурського, ротаня-головешки та сонячного окуня звичайного у різних типах водойм та на прикладі басейнів Дніпра та Дунаю в межах України; для досліджуваних видів у водоймах України охарактеризовано співвідношення стадій зрілості гонад та ікри у літньо-осінній період.

Уточнено: параметри максимальної тривалості життя чебачка амурського, ротаня-головешки та сонячного окуня звичайного в умовах України та показано їх відповідність даним з інших частин набутого ареалу кожного виду; характер залежності довжини та маси (ізометрія – у чебачка амурського і ротаня-головешки, алометрія – у сонячного окуня звичайного) та темпи росту досліджуваних видів у водоймах різних типів; кількісні значення абсолютної та відносної плодючості,

гонадо-соматичного індексу й коефіцієнтів вгодованості для популяцій з українських водойм.

Дістали подальшого розвитку: уявлення про комплекс адаптаційних ознак чужорідних інвазивних видів риб у нових водоймах - раннє статеве дозрівання, невисока абсолютна плодючість при порційному нересті та широка екологічна валентність, переважання у популяціях молодших вікових груп, - який зумовлює їхній інвазивний потенціал і визначає пріоритет превентивних заходів управління над елімінаційними.

Практичне значення отриманих результатів. Результати дисертаційного дослідження є кількісною та фактологічною основою для розробки й удосконалення заходів моніторингу й управління популяціями інвазивних чужорідних видів риб у водоймах України. Були встановлені такі параметри популяцій: вік і розміри настання статевої зрілості, темпи росту, абсолютна та відносна плодючість, гонадо-соматичний індекс і часова структура нересту чебачка амурського, ротаня-головешки та сонячного окуня звичайного. Ці параметри можуть бути використані для оцінки ризику подальших інвазій та прогнозування динаміки чисельності досліджуваних видів у водоймах різних типів і різних річкових басейнів; у складі методичних підходів до моніторингу інвазивних чужорідних видів риб, що розробляються в рамках виконання Україною зобов'язань за Конвенцією про біологічне різноманіття та імплементації Регламенту (ЄС) № 1143/2014 відповідно до Угоди про асоціацію з Європейським Союзом; як кількісне підґрунтя для управлінських рішень у рибогосподарських об'єктах, насамперед ставкового типу, де, як показано в роботі, чебачок амурський формує популяції з домінуванням старших вікових груп і потенційно високим конкурентним тиском на молодь промислових видів; при визначенні оптимальних строків проведення біотехнічних і заходів з регулювання чисельності – з урахуванням встановленого в роботі пролонгованого характеру нересту досліджуваних видів; у роботі установ природно-заповідного фонду та територіальних органів управління водними ресурсами при оцінці стану іхтіоценозів і виявленні ранніх стадій інвазії чужорідних видів риб.

Обґрунтований у роботі висновок про пріоритет превентивних заходів (запобігання новим інтродукціям, ранній моніторинг, біотичний контроль) над елімінаційними при управлінні популяціями досліджуваних видів може бути врахований при розробці національних і регіональних стратегій поводження з інвазивними чужорідними видами та збереження аборигенної іхтіофауни України.

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є самостійним дослідженням здобувачки. Дисертанткою проведено аналіз літературних джерел за темою, самостійно зібрано частину матеріалу під час польових досліджень. Опрацьовані матеріали колекції Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН

України. Здобувачкою самостійно проведено лабораторну обробку усього вказаного матеріалу. Візуалізація, моделювання, статистична обробка даних проведені самостійно.

Публікації. За темою дисертації вийшли друком 6 статей, 3 з яких - публікації в наукових виданнях, проіндексованих у базі даних Scopus (Q2, Q3 та Q4) та 3 статті у виданнях, що на момент публікації входили до переліку наукових фахових видань, затверджених МОН України.

Список публікацій здобувача, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

У виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз даних:

1. Podobailo, A., **Shukh, A.**, & Kutsokon, Y. (2021). Age and growth of the European bitterling *Rhodeus amarus* (Cyprinidae, Actinopterygii) in the Uday and Perevod rivers (Dnipro basin, Ukraine). *Zoodiversity*, 55(5). <https://doi.org/10.15407/zoo2021.05.361> (Scopus). (особистий внесок Шух А.Є.: збір та обробка даних, написання статті; Подобайло А.В. - концепція дослідження, загальне керівництво; Куцоконь Ю.К. - підбір методології, інтерпретація та формулювання висновків, загальна редакція тексту)
2. **Shukh, A.**, Fedorčák, J., Pekárik, L., & Kutsokon, Y. (2025). Length-weight relationships and sex ratio in populations of topmouth gudgeon (*Pseudorasbora parva*) in Ukraine and Slovakia. *BioInvasions Records*, 14(1), 141–153. <https://doi.org/10.3391/bir.2025.14.1.12> (Scopus, WOS). (собистий внесок Шух А.Є.: концепція, методологія, формальний аналіз і дослідження, написання тексту та його редагування; Федорчак Я. - методологія, формальний аналіз і дослідження, редагування тексту; Пекарік Л. - методологія, формальний аналіз і дослідження, редагування тексту; Куцоконь Ю.К. - концепція, методологія, формальний аналіз і дослідження, написання тексту та його редагування)
3. **Shukh, A.**, Markovych, M., & Kutsokon, Y. (2025). Age and growth of invasive alien fish species, *Perccottus glenii* and *Lepomis gibbosus*, in water bodies of Transcarpathia (Ukraine). *Fisheries & Aquatic Life*, 33(4). <https://doi.org/10.2478/aopf-2025-0017> (Scopus). (особистий внесок Шух А.Є.: концепція, методологія, формальний аналіз і дослідження, написання тексту та його редагування; Маркович М.П. - методологія, формальний аналіз і дослідження, редагування тексту; Куцоконь Ю.К. - концепція, методологія, формальний аналіз і дослідження, написання тексту та його редагування)

У виданнях, які включені до переліку наукових фахових видань України:

1. Берія, В., **Шух, А.**, Гандзюра, В. (2023). Еколого-фауністичні особливості угруповань зоопланктону, іхтіофауни у річці Ірпінь. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Біологія*. 4(95), 9–12.

<https://doi.org/10.17721/1728.2748.2023.95.9-12> (Фахове, категорія Б). (особистий внесок Шух А.Є.: збір та обробка іхтіологічної частини матеріалу, написання частини тексту, участь у формулюванні висновків та узагальнень; Берія В. - збір та обробка частини матеріалу, написання частини тексту, участь у формулюванні висновків та узагальнень; Гандзюра В.П. - концепція роботи, загальне керівництво)

2. Куцоконь, Ю. К., Шух, А. Є., Романь, А. М., Щербатюк, М. М. (2024). Сучасний склад іхтіофауни річки Чумгак (басейн Сули). *Вісник Черкаського університету: серія «Біологічні науки»*, 1, 72–78. <https://doi.org/10.31651/2076-5835-2018-1-2024-1-72-78> (Фахове, категорія Б). (особистий внесок Шух А.Є.: збір та опрацювання частини матеріалу, написання частини тексту; Куцоконь Ю.К. - концепція досліджень, збір та опрацювання частини матеріалу, написання тексту, загальне керівництво; Романь А.М. - концепція досліджень, збір та опрацювання частини матеріалу, написання частини тексту, візуалізація даних; Щербатюк М.М. - збір та опрацювання частини матеріалу, написання частини тексту)

3. Шух, А. Є., Кузьменюк, Д. Л., Куцоконь, Ю. К., Подобайло, А. В. (2025). Деякі особливості розмноження чебачка амурського (*Pseudorasbora parva* Temminck & Schlegel, 1846) у ставовому рибницькому господарстві, розташованому у зоні Полісся України. *Рибогосподарська наука України*, 1(71), 49–65. <https://doi.org/10.61976/fsu2025.01.049> (Фахове, категорія Б). (особистий внесок Шух А.Є.: лабораторний та статистичний аналіз, концепція досліджень, візуалізація, написання та редагування тексту; Кузьменюк Д.Л. - збір матеріалу, лабораторний аналіз, написання частини тексту; Куцоконь Ю.К. - концепція досліджень, написання та редагування тексту, загальне керівництво; Подобайло А.В. - концепція досліджень, написання частини та редагування тексту)

Апробація матеріалів дисертації. Доповіді за результатами дисертаційного дослідження було представлено й обговорено на конференціях молодих дослідників-зоологів, які проводили на базі Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України (м. Київ, 2023 та 2024 рр.) та на декількох конференціях, зокрема на XX Міжнародній науковій конференції студентів та молодих вчених «Шевченківська весна: досягнення в науках про життя /Advancements in Life Sciences 2023» (м. Київ, 2023 р.), IV Всеукраїнській науково-практичній конференції «Лісові екосистеми: сучасні проблеми і перспективи досліджень – 2025» (м. Житомир, 2025 р.) та XV Міжнародній іхтіологічній науково-практичній конференції (до 25-річчя кафедри гідробіології та іхтіології НУБіП України) (м. Київ, 2025).

Публікації, які засвідчують апробацію результатів дисертації:

1. Кузьменюк, Д., Шух, А. (2023). Морфо-фізіологічні особливості чебачка амурського (*Pseudorasbora parva*) р. Сукіль (басейн Дністра). In *Шевченківська весна: досягнення в науках про життя / Advancements in Life Sciences 2023: збірник тез XX Міжнародної наукової конференції студентів та молодих вчених* (с. 103). Київ. (особистий внесок Шух А.Є.: лабораторна та статистична обробка, написання частини тексту; Кузьменюк Д.Л. - збір матеріалу, лабораторна обробка, написання частини тексту)

2. Шух, А., Куцоконь, Ю. (2023). Розмірно-масова характеристика чебачка амурського (*Pseudorasbora parva* (Temminck, Schlegel, 1846)) в набутому ареалі р. Дніпро (Дніпровське водосховище). *Тези доповідей Конференції молодих дослідників-зоологів – 2023* (с. 26). Київ. (особистий внесок Шух А.Є.: написання тексту, аналіз даних, візуалізація; Куцоконь Ю.К. - редагування тексту, загальне керівництво)

3. Шух, А. Є., Кузьменюк, Д. Л., Куцоконь, Ю. К. (2024). Плодючість чебачка амурського, *Pseudorasbora parva* (Temminck et Schlegel, 1846), у р. Сукіль (басейн Дністра). *Тези доповідей Конференції молодих дослідників-зоологів – 2024* (с. 24). Київ. (особистий внесок Шух А.Є.: лабораторна та статистична обробка, написання тексту, візуалізація; Кузьменюк Д.Л. - збір матеріалу, лабораторна обробка, написання частини тексту; Куцоконь Ю.К. - редагування тексту, загальне керівництво)

4. Шух, А. Є., & Куцоконь, Ю. К. (2025). Розмірно-масова характеристика ротання-головешки *Perccottus glenii* у озерах НПП Залісся. *Лісові екосистеми: сучасні проблеми і перспективи досліджень – 2025: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції* (с. 121). Житомир. (особистий внесок Шух А.Є.: написання тексту, аналіз даних, візуалізація; Куцоконь Ю.К. - редагування тексту, загальне керівництво)

5. Шух, А. Є., Куцоконь, Ю. К., & Маркович, М. П. (2025). Деякі характеристики популяції сонячного окуня у штучних водоймах рівнинного Закарпаття. *Матеріали XV Міжнародної іхтіологічної науково-практичної конференції* (с. 167). Київ. (особистий внесок Шух А.Є.: концепція, методологія, формальний аналіз і дослідження, написання тексту та його редагування; Маркович М.П. - методологія, формальний аналіз і дослідження, редагування тексту; Куцоконь Ю.К. - концепція, методологія, формальний аналіз і дослідження, написання тексту та його редагування)

Дотримання принципів академічної доброчесності. За результатами науково-технічної експертизи дисертація тему «Популяції інвазивних чужорідних видів риб водойм України: особливості вікової структури, темпів росту та плодючості» визнана оригінальною роботою, яка не містить елементів фальсифікації, компіляції, фабрикації, плагіату та запозичень.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація виконана фаховою науковою мовою, структура дисертації відповідає алгоритму проведених автором досліджень. Зміст наукової роботи викладено українською мовою (з анотацією англійською) в логічній послідовності та доступною для сприйняття мовою, наукові назви та терміни використано доречно. Загальне текстове подання матеріалу відповідає стилю науково-дослідної літератури.

Відповідність змісту дисертації спеціальності з відповідної галузі знань. Дисертація А. Є. Шух на тему «Популяції інвазивних чужорідних видів риб водойм України: особливості вікової структури, темпів росту та плодючості» повністю відповідає паспорту спеціальності 091 Біологія.

У результаті попередньої експертизи дисертації Шух Анастасії Євгенівни на тему «Популяції інвазивних чужорідних видів риб водойм України: особливості вікової структури, темпів росту та плодючості» і повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Шух Анастасії Євгенівни на тему «Популяції інвазивних чужорідних видів риб водойм України: особливості вікової структури, темпів росту та плодючості».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертаційна робота Шух Анастасії Євгенівни на тему «Популяції інвазивних чужорідних видів риб водойм України: особливості вікової структури, темпів росту та плодючості» є самостійним завершеним науковим дослідженням, що виконане на високому науковому рівні, відповідає вимогам "Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії", затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та вимогам до оформлення дисертації згідно з Наказом МОН України № 40 від 12.01.2017 р. і може бути подана до офіційного захисту у формі наукової доповіді на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 Біологія.

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО СКЛАДУ РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ РАДИ:

звернутися до вченої ради Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена з пропозицією утворити разову спеціалізовану раду з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Шух А. Є. у такому складі:

Голова ради:

Кузьмін Юрій Ігорович, доктор біологічних наук, провідний науковий співробітник відділу паразитології Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України

Рецензенти:

Межжерін Сергій Віталійович, доктор біологічних наук, завідувач відділу еволюційно-генетичних основ систематики Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України

Гхазалі Марія Ахмедівна, кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник відділу еволюційної морфології Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України

Офіційні опоненти:

Бузевич Ігор Юрійович, доктор біологічних наук, професор, завідувач відділу Інституту рибного господарства НААН України

Маренков Олег Миколайович, кандидат біологічних наук, доцент, проректор з наукової роботи Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Результати голосування

За те, щоб звернутись до вченої ради Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України з пропозицією створити разову спеціалізовану раду з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Шух А. Є. у такому складі: доктор біологічних наук Кузьмін Ю. І. (голова), доктор біологічних наук Межжерін С. В. та кандидат біологічних наук Гхазалі М. А. (рецензенти), доктор біологічних наук Бузевич І. Ю. та кандидат біологічних наук Маренков О. М. (офіційні опоненти), проголосували: "За" - одноголосно, "Проти" - немає, "Утримались" - немає.

УХВАЛИЛИ

Звернутися до вченої ради Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України з пропозицією створити разову спеціалізовану раду з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Шух А. Є. у такому складі: доктор біологічних наук Кузьмін Ю. І. (голова), доктор біологічних наук Межжерін С. В. та кандидат біологічних наук Гхазалі М. А. (рецензенти), доктор біологічних наук Бузевич І. Ю. та кандидат біологічних наук Маренков О. М. (офіційні опоненти).

Головуючий на засіданні
д. б. н., доцент, зав. лаб.

Секретар, к.б.н., н.с.

Юрій Андрющенко

Анна Маркова